

Kommenttipuheenvuoro

Kunnat kestävän ja elinvoimaisen tulevaisuuden rakentajina

Matti Mäkinen, kunnanjohtaja

Hankasalmen kunta

Keski-Suomen kunnanjohtajien pj.

Elinvoimainen Suomi kuntien kautta

Keskeisimmät kommentit Ville Niemisen hyvään kiteytykseen kunnista/kaupungeista tulevaisuudessa

1. Ei pidä – tai ei pitäisi - takertua itse organisaatioon kunta/kaupunki tai sanaan kunta/kaupunki itseisarvona - **kyse** on aina tai **pitäisi olla tietyn yhtenäisen alueen** (joka muuten hyvinvointialue ei ole) **ratkaisuista**
2. Ideaalitalanne olisi hyväksyä se, että eri alueilla samoista lähtökohdista voi syntyä erilaisia ratkaisuja – toisaalta **nykyisyyden haasteiden selvittämisestä pitäisi uskaltaa aidosti kurkottaa sinne tulevaisuuteen**
3. Haasteellisimmassa tilanteessa tulevaisuuden skenaarioissaan ovat juuri nyt pienet ja keskisuuret kaupungit/kunnat

1. Eli nykyinen kuntakenttä ei ole itseisarvo

- Olennaista on se, kuinka hyvin iso/pieni kunta hyödyntää mahdollisuuksiaan ja mallintaa jopa toisiltaan – kaikkea ei pidä pyrkiä tekemään itse ja kunnan toimijat on saatava toimimaan yhdessä
- Pienen kunnan on uskallettava luottaa ja tehdä yhteistyötä ison kanssa – Keski-Suomessa tästä ehkä hienoin uusi esimerkki **Visit Jyväskylä Region** → jossa kaikki hyötyvät toisistaan ← iso kunta vahvistuu sekin yhteistyössä

suuren kaupungin äskeisen esityksen mahdollisuudet toteutuvat:

kansainvälisyys, leveät hartiat, korkea osaaminen ja

kokeiluosaaminen (hankkeet) kohdentuvat niin Kivijärveen kuin

Jyväskylään – toisaalta koko malli on syntynyt kuin pienen kunnan

mahdollisuuksien kautta, kun **toiminta tuodaan lähelle, yhteisöllisyys**

korostuu toimintakulttuurissa, organisaatio pyrkii olemaan ketterä ja

koko alueen vahvuudet on hyvin tunnistettu)

Haasteilta ei saa mennä piiloon – ja toisaalta tulevaisuuteen täytyy uskaltaa panostaa

- Kaikki edellisen esityksen haasteet isojen ja pienten kuntien kohdalla ovat todellisia ja niitä on uskallettava analysoida ja ottaa parhaan kyvyn mukaan ne haltuun – mikäli kunta/kaupunki aikoo tulevaisuudessa menestyä
- Toimivat nettiyhteydet ja kestävän kehityksen strateginen johtaminen ovat taas esimerkiksi tavallaan ”peruskauraa” – niillä ei kuntien menestystä ratkota
(vallitsevia tosiasioita, kuten ”kaunis luonto”, jota on ainakin 85 % Suomen pinta-alasta)
- Tulevaisuutta tehdään Tampereella $\leftrightarrow$ tulevaisuutta jarrutetaan tai sinne jarrutellaan Jyväskylässä $\rightarrow$ se taas heijastuu molemmissa maakuntaan (suuret kaupungit ovat kehityksen moottoreita, kuten edellä todettiin). Menestyvillä kunnilla ja alueilla on sitten paukkuja ja aikaa kestävän tulevaisuudenkin pohtimiseen ja luomiseen
- Hankasalmella 2019-2020 pienen kunnan nousu ”kriisikunnasta” tulevaisuuteen kurkottavaksi kunnaksi
koko henkilöstön YT $\leftrightarrow$ samaan aikaan uusi koulukeskuspäiväkoti, Attendo-mallilla uusi terveyskeskus ja palvelutalo , 8 km kevyen liikenteen väylää kk-asema välille $\rightarrow$ esteettömyys, luontoliikunta ja luonnon huomioiminen hiipineet muutosten keskellä vahingossa arkeen...

$\rightarrow$ jos ei itse uskalla luoda tulevaisuutta, kuka uskaltaa tai edes viitsii?

Yhdessä tai yhdistyen – ei yksin ja eriytyen

- Tulevaisuuden menestys pieniltä kunnilta vaatii kykyä tehdä joko yhdessä (niin kunnan sisällä kuin kuntien välillä) tai jopa yhdistyen
- Suurten kaupunkien on taas opittava pienemmiltään ketteryyttä, vuorovaikutuskykyä – edellisen esityksen loittoneva kunta ja pistemäinen näkökulma ovat muuten turhan usein niiden keskeisimpänä kohtalona
- Kuvaava esimerkki tästä on se, että hyvinvointialueen palveluja nyt muodostettaessa useimmiten se suurin muutos- ja yhteistyöhaluttomuus tulee niistä isoimmista organisaatioista – ainakin Keski-Suomessa
- Pitää uskaltaa muuttua ja pitää uskaltaa tehdä yhdessä! **Ja ennen kaikkea pitää uskaltaa tehdä** – tulevaisuus on aika lohduton jos sinne ajelehditaan

2. Eri alueilla voi syntyä erilaisia ratkaisuja

- Ideaalitila on, ettei kaikkea pakotettaisi samaan muottiin – toisaalta nykyisyys ei saisi ohjata ratkaisuja vaan tulevaisuuden päämäärät
- Korpilahti päätyi kriisin keskellä kuntaliitokseen JKL:n kanssa ja aluetta on kehitetty osana Jyväskylää – Hankasalmi saman kokoisena päätyi samanlaisen kriisin keskellä tekemään muutoksia itse mutta alue nojaa vahvaan yhteistyöhön JKL:n kanssa
- Pohjoinen Keski-Suomi pohti kuntaliitosta - mutta kun mahdolliset tuulivoimaverorahat poisti taloudellista painetta → homma keskeytyi ← hieman jäi selvityksen ulkopuoliselle epäselväksi, selvitettiinkö tulevaisuuden hyvinvointia ja menestymisenmahdollisuuksia – vaiko vain nykyisyyden haasteista selviämistä

3. Seuraavina vuosina pienet kaupungit tuskan keskellä

- **Pienet kunnat** ovat tai ainakin **voivat olla jatkossakin ketteriä, vuorovaikutuksellisia ja yhteistyökykyisiä** – ja jos ne selviytyvät väestön ja talouden haasteistaan sekä saavat rekrytoitua osaavaa henkilöstöä (sijainti vaikuttaa paljon), niin **osa niistä hyvin voi olla tulevaisuuden menestyjiä** – eivät kyllä kaikki
- **Suurilla ja suurehkoilla kaupungeilla kaikki on oikeasti kiinni niistä itsestään** – niillä on kaikki mahdollisuudet, mutta ne ovat toki hyviä hukkaamaan niitä. **Iso osa niistä kuitenkin tulevaisuudessa menestyy.**
- **Keskisuuret ja pienet kaupungit** ovat juuri nyt ehkä suurimman (**asenne**) **muutoksen keskellä** - niillä ei ole useinkaan pienen kunnan eikä suuren kaupungin mahdollisuuksia – mutta niissä toteutuvat lähes kaikki Ville Niemisen esityksen kiteyttämät molempien kuntakoon haasteet → poikkeuksia menestysnäköymien suhteen toki on, kuten Äänekoski – suohon melkein painumassa taas on esimerkiksi Mikkeli – toimenpiteitä tarvitaan esimerkiksi Keuruulla ja Jämsässä (kolmen jäähallin kunnasta yhteen)

Pikkuisen naiivi – mutta avaa näkökulmia

Sivistys muutoksessa: ekologinen jälleenrakennus 11.3.2022

Nämä kaksi eivät saa olla ristiriidassa keskenään - kuten kuvassa eikä maailma ole näin kärjistynyt, kuin tällä halutaan kärjistä.

